

PELERINII

Elizabeth Gilbert (n. 1969) locuiește în prezent, alternativ, la Philadelphia și în Brazilia. A devenit celebră odată cu publicarea volumului autobiografic *Mănâncă, roagă-te, iubeste* (2006), bestseller internațional (ecranizat în 2010, cu Julia Roberts și Javier Bardem în rolurile principale) care a apărut în traducere românească la Humanitas în 2008 și s-a vândut până acum în aproape 40 000 de exemplare. Volumul de povestiri *Pelegrinii* (1997; Premiul Pushcart și nominalizare pentru Pen/Hemingway Award în 1998) reprezintă debutul ei literar. Au urmat romanul *Stern Men* (2000; în curs de apariție la Editura Humanitas), volumul non-fiction *Ultimul bărbat american* (2002; Humanitas, 2009), finalist în competiția pentru două premii importante – National Book Award și National Book Critics Award, și *Committed* (2010; în curs de apariție la Editura Humanitas).

Elizabeth Gilbert este colaboratoare a ediției americane a revistei *GQ*, articolele ei primind două nominalizări pentru National Magazine Award. Un articol din 1997, „The Muse of the Coyote Ugly Saloon“, în care scrie despre experiența sa ca angajată a unui bar, a fost punctul de pornire pentru filmul *Coyote Ugly*. În 2008, *Time Magazine* a inclus-o în topul celor mai influenți 100 de oameni din lume.

ELIZABETH GILBERT

PELERINII

Traducere din engleză de
VLAD PALCU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Mona Antohi
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Georgeta-Anca Ionescu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la „Monitorul Oficial“ R.A.

Elizabeth Gilbert
Pilgrims
Copyright © Elizabeth Gilbert, 1997
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2010, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GILBERT, ELIZABETH

Pelerinii / Elizabeth Gilbert; trad.: Vlad Palcu. – București: Humanitas, 2010

ISBN 978-973-50-2691-2

I. Palcu, Vlad (trad.)

821.111-32=135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

Pentru mama și tata,
cu multă dragoste

„La vremea când Prier cu dulci şiroaie
Până-n rărunchi pământul îl înmoaie
Şi scaldă tot ce-i lujer în licoarea
Din care prinde vlagă nouă floarea;
Când şi Zefir cu-nmiresmata-i boare
A-nsufleţit prin crânguri şi ponoare
Mlădiţe moi, iar soarele-l petrece
În ultima lui goană pe Berbece;
Când păsări nalţă cântec în desiş,
Iar noaptea dorm cu ochii mari deschişi
– De-atât fior li-i inima năucă –
Atuncea prind hagiilor dor de ducă.“*

GEOFFREY CHAUCER

* Geoffrey Chaucer, *Povestirile din Canterbury*, traducere de Dan Duţescu, Editura Polirom, Iaşi, 1998, p. 15. (*N. red.*)

Pelerinii

Când mi-a spus taică-meu că a angajat-o, i-am zis:

— Cum, o fată?

O fată, și când te gândești că până nu demult femeile nu puteau munci nici măcar ca bucătărese la fermă, pentru că se băteau văcarii pe ele și se împușcau între ei din cauza lor. Se împușcau chiar și din cauza celor urâte sau chiar bătrâne.

— O fată? i-am zis.

— E din Pennsylvania, îmi spuse taică-meu. O să se descurce foarte bine.

— De unde-ai zis că e?

Când află Crosby, frate-meu, îmi spuse:

— Când o fată începe să-mi facă treaba e vremea să-mi caut altceva de lucru.

Taică-meu îi aruncă o privire.

— Am auzit că o dată n-ai venit anul ăsta prin trecătoarea Dutch Oven fără să dormi călare sau citind o carte. Poate că e oricum vremea să-ți găsești altceva de făcut.

Ne povesti cum se ivise din senin, tocmai din Pennsylvania, la volanul celei mai prăpădite mașini pe care o văzuse în viața lui. Îl rugă să-i acorde cinci minute ca să-i ceară ceva de muncă, dar nu fu nevoie de-atât. Își încordă brațul și-i ceru să pună mâna, însă el n-o făcu. Îi plăcuse de ea din prima, spunea el. După atâția ani nu-l mai înșela ochiul.

— O să-ți placă și ție de ea, spuse el. E sexy așa cum un cal e sexy. Faină și mare. Puternică.

— Ai de hrănit optzeci și cinci de cai, și încă mai zici despre ei că-s sexy, am spus eu.

— Nu cred că ducem lipsă de genul ăsta de sexy pe-aici, spuse frate-meu Crosby.

O chema Martha Knox, avea nouăsprezece ani, era cât mine de înaltă, cu picioare groase, nu grase, și niște cizme de cowboy pe care le vedeai de la o poștă că-s noi-nouțe, prima ei pereche de cizme și cea mai ieftină din magazin. Avea o bărbie lată, care se potrivea numai datorită frunții și nasului, și acel tip de dantură ce iese în evidență chiar și când gura e închisă. Dar mai ales avea părul șaten-închis împletit într-o cosiță care-i ajungea până la mijloc, groasă cât brațul unei fete.

Am dansat cu Martha Knox într-o noapte la începutul sezonului de vânătoare. Aveam o zi liberă și era atât de frumos, că-ți venea să cobori de pe munte, să te îmbeți, să dai telefoane, să-ți speli rufele și să te iei la bătaie cu cine apuca. Martha Knox habar n-avea să danseze. N-a vrut să danseze cu mine. Mi-a dat de înțeles asta spunându-mi de câteva ori că n-are de gând să danseze cu mine, iar când în cele din urmă a cedat n-a vrut să lase țigara din mână. O ținea așa între degete, legănând brațul pe lângă corp, făcându-l indisponibil. Așa că mi-am păstrat și eu sticla de bere într-o mână ca s-o echilibrez, și ne țineam fiecare cu câte-un braț. Nu știa să danseze și nu voia să danseze cu mine, dar am reușit totuși să ne mișcăm lent, fiecare cu o mână atârând, precum mâna dreaptă a unui călăreț de rodeo sau a unui cowboy călare pe un taur, spânzurând în aer. Se uita mereu doar peste umărul meu stâng, de parcă nu cunoscuse niciodată acea parte din ea care știa să danseze cu mine și nici nu dorea s-o cunoască.

Taică-meu îmi mai spusese un lucru despre Martha Knox:

— Frumoasă nu-i, dar știe să se facă plăcută.

Bine, e adevărat că voiam s-o apuc de cosiță. Îmi doream lucrul ăsta încă de când o văzusem prima dată, și cu atât mai mult mi-l doream acum, când dansam cu ea. Însă m-am abținut, și n-am pus jos sticla de bere. Martha Knox n-avea nici un chef să se facă plăcută.

N-am mai dansat în acea noapte și niciodată după aceea, fiindcă sezonul era lung, iar taică-meu ne muncea pe toți din greu. N-am mai avut parte de zile libere în care să dansăm sau să ne luăm mereu la bătaie. Iar când se mai nimerea câte-o după-amiază liberă în mijlocul unei săptămâni grele ne duceam cu toții în baracă și dormeam; dormeam neînțorși pe priciurile noastre, morți de oboseală, cu cizmele în picioare, ca pompierii sau soldații.

Martha Knox mă rugă să-i povestesc despre rodeo:

— Crosby zice că-i o cale bună de-a muri cu zile.

— Cea mai bună din câte știu.

Stăteam față-n față, de vorbă la un pahar, uitându-ne unul la altul peste focul din lemne de pin care ardea între noi. În cortul din spatele Marthei Knox erau cinci vânători din Chicago, adormiți sau oboșiți, supărați pentru că nu reușisem să-i învăț să tragă îndeajuns de bine cât să doboare vreunul din elanii pe care-i văzuserăm în săptămâna aceea. În cortul din spatele meu erau mașinile de gătit, mâncarea și două saltele din câlți cu câte un sac de dormit pentru fiecare. Noaptea ea dormea sub o pătură cu care se acoperă caii, ca să se încălzească, și amândoi ne culcam pe blugii pe care urma să-i purtăm a doua zi, ca nu cumva să înghețe. Era la jumătatea lunii octombrie, ultima vânătoare din sezon, și la boturile cailor se strângeau țurțuri mici în fiecare dimineață când îi înșeuam.

— Ești beată? am întrebat-o.

— Știi ce? zise ea. Bună întrebare!

Își privea mâinile. Erau curate, cu urme firești de tăieturi și arsuri, ce-i drept, dar curate.

- Ai călărit la rodeo, nu? mă întrebă ea.
- De prea multe ori.
- Tauri?
- Cai sălbatici.
- De-asta și se zice Buck?
- Mi se zice Buck pentru că mi-am băgat cuțitul de vânătoare* în picior când eram mic.
- Ai pățit-o vreodată la rodeo?
- M-am suit într-o seară pe un cal și am știut de-ndată, chiar pe când așteptam să începă, că n-o să mă dea jos. Calul în schimb a vrut să mă calce în picioare pentru că încercasem să-l călăresc. Nici-odată nu m-am speriat atât de tare pe un cal ca pe nenorocitul ăla.
- Crezi că și-a dat seama?
- Să-și dea seama? Cum să-și dea seama?
- Crosby zice că primul lucru pe care-l face un cal este să-și dea seama cine-l călărește și cine deține controlul.
- Asta-i vorba lui taică-meu. Zice și el așa, ca să sperie lumea. Dacă ar fi caii atât de deștepți, ne-ar călări ei pe noi.
- Asta-i vorba lui Crosby.
- Nu, am spus eu, trăgând încă o dușcă. Tot vorba lui taică-meu e.
- Așadar, ai fost aruncat de pe cal.
- Da, dar mi-am prins încheietura în curele, așa că nenorocitul m-a târât în jurul ringului de trei ori sub burta lui. Mulțimii i-a plăcut. Calului i-a plăcut. M-a băgat în spital pentru aproape un an.
- Dă-mi aia.
- Întinse mâna după sticlă.
- Vreau și eu să călăresc cai. Să călăresc la rodeo, spuse ea.
- Asta și speram să fac, să te conving cu povestea mea.
- Taică-tău era nebun?

* În original, *buck knife*. (N.t.)

N-am răspuns. M-am ridicat și m-am îndreptat către copacul unde atârnasem de crengi povara și tot echipamentul, ca mâncarea pusă la loc ferit de urs. Mi-am desfăcut șlițul și-am spus:

— Acoperă-ți ochii, Martha Knox, am să eliberez cel mai mare lucru din Wyoming.

Ea n-a spus nimic cât m-am ușurat, însă când m-am întors înapoi la foc mi-a zis:

— Pe-asta ai luat-o de la Crosby.

Am scotocit în buzunar după o cutiuță de tutun.

— Nu, tot de la taică-meu.

Am bătut cutia de picior ca să se-adune tutunul, apoi am luat puțin între degete. Era ultima mea cutie de tutun, aproape se golise.

— Tata a cumpărat calul ăla. S-a dus la proprietarul lui și i-a plătit pe afurisitul ăla de cal de două ori mai mult decât făcea. Apoi l-a dus în spatele bucătăriei, l-a împușcat în cap și l-a îngropat sub movila de bălegar.

— Îți bați joc de mine, spuse Martha Knox.

— Să n-aduci vorba de față cu el.

— Nici în ruptul capului. Nici gând.

— Venea în fiecare zi la spital să mă vadă. Nici măcar nu vorbeam, pentru că de fiecare dată era rupt de oboseală. Tot ce făcea era să fumeze. Azvârlea cu un bobârnac mucerile de țigară pe deasupra capului meu, iar ele aterizau în toaletă, sfârâind. Am stat câteva luni cu un guler cervical și nu puteam nici măcar să întorc capul ca să-l văd. Muream de plictiseală. Nu mai trăiam decât ca să văd cum zboară mucerile alea în toaletă peste fața mea.

— Asta da plictiseală, spuse Martha Knox.

— Mai apărea frate-meu Crosby câteodată, aducea poze cu fete.

— Sigur.

— Bine, era OK să te uiți și la așa ceva.

— Sigur. Fiecare îți aducea câte un fund la care să te uiți.*

* În original, joc de cuvinte intraductibil care exploatează sensurile cuvântului *butt*: „dos/fund“, dar și „chiștoc de țigară“. (N.t.)

Cuprins

Pelerinii	9
De vorbă cu elanii	27
Alice la est	39
Pasăre împuşcată	55
Tall Folks	75
Aterizarea	91
Vino să-i iei pe tâmpiții ăștia de copii	102
Multe lucruri pe care nu le știa Denny Brown (la cincisprezece ani)	115
Numele de flori și fete	135
La piața de legume din Bronx de la capătul liniei	153
Trucul celebru cu țigara ruptă și aprinsă întregă la loc	180
Cea mai bună soție	206